

Саҳиҳул Бухорийнинг мухтасари / ВАҲИЙНИНГ БОШЛАНИШИ
КИТОБИ / 124-ҳадис

124 - 2742 - عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَوِّدُنِي وَأَنَا بِمَكَّةَ، وَهُوَ يَكْرَهُ أَنْ يَمُوتَ بِالْأَرْضِ الَّتِي هَاجَرَ مِنْهَا، قَالَ: «يَرْحَمُ اللَّهُ ابْنَ عَفْرَاءَ»، فَسَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ أُوَصِّي بِمَالِي كُلِّهِ؟ قَالَ: «لَا». قُلْتُ: فَالْشَّطْرُ؟ قَالَ: «لَا». قُلْتُ: التُّلْتُ؟ قَالَ: «فَالْتُلْتُ، وَالتُّلْتُ كَثِيرٌ؛ إِنَّكَ أَنْ تَدَعَ وَرَثَتَكَ أَغْنِيَاءَ.. خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَدْعَهُمْ عَالَةً يَتَكَفَّمُونَ النَّاسَ فِي أَيْدِيهِمْ، وَإِنَّكَ مَهْمَا أَنْتَفَعْتَ مِنْ نَفَقَةٍ.. فَإِنَّهَا صَدَقَةٌ، حَتَّى اللَّفْمَةُ الَّتِي تَرْفَعُهَا إِلَى فِي امْرَأَتِكَ، وَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَرْفَعَكَ، فَيَنْتَفِعَ بِكَ نَاسٌ، وَبُضْرٌ بِكَ آخِرُونَ». وَلَمْ يَكُنْ لَهُ يَوْمَئِذٍ إِلَّا ابْنَةٌ.

* «Васият» арабча сўз бўлиб, аслида таъкидли буйруқ, амру фармон деган маънони билдиради. Унинг оддий буйруқдан асосий фарқи шундаки, ундан англашилган буйруқ феъли буйруқ айтилган ўриндан бошқа жойда бажарилади. Бошқача қилиб айтганда, бирор ишни буйруқ айтилган ўриндан бошқа жойда бажарилиши кўзда тутилса, «амр» ўрнига «васият» сўзи ишлатилади. Шунинг учун ҳам кишининг вафотидан кейин бажариладиган буйруғи васият деб аталган. Шариат истилоҳида васият деб бирор нарсани ўлимдан кейин мулк қилиб беришга айтилади. Васият қилиш аслида мустаҳаб амаллардандир. Ушбу китобда васият ва унга боғлиқ бўлган вақф масалалари ўрганилади.

124- 2742. Саъд ибн Абу Ваққос розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Маккадалигимда Набий соллаллоху алайҳи васаллам мени кўргани келдилар. У зот мен ҳижрат қилиб чиқиб кетган ерда ўлишимни

истамаётган эдилар. **«Ибн Афрога* Аллоҳ раҳм қилсин!»** дедилар. Шунда мен: «Эй Аллоҳнинг Расули, молимнинг ҳаммасини васият қилайми?» дедим. «**Йўқ**», дедилар. «Унда тенг ярмини-чи?» дедим. «**Йўқ**», дедилар. «Учдан бирини-чи?» дедим. **«Учдан бир. Учдан бири ҳам кўп, чунки меросхўрларингни бой ҳолида ташлаб кетишинг уларни одамларнинг кўлидаги нарсаларни тиланадиган боқиманда қилиб ташлаб кетишингдан яхшироқдир. Сен нима нафақа қилсанг ҳам, у албатта садақадир. Ҳатто аёлингнинг оғзига тутган луқманг ҳам. Ажаб эмаски, Аллоҳ сени турғизса-да, кейин сен туфайли баъзи одамларни манфаатлантириб, бошқаларига зарар етказса»**, дедилар».

Ўша пайтда унинг биргина қизи бор эди.

* Ибн Афро деганда Саъд исмли бошқа саҳоба назарда тутилган. Унинг онасининг исми Хавла бўлиб, яна бир исми Афро бўлган. Саъд ибн Хавла ҳам ҳижрат жойидан қайтиб, яна Маккада вафот этган.

Манба: hadis.islom.uz

